

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/39/2023
Identifikačné číslo spisu:	7118015412
Dátum vydania rozhodnutia:	10.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7118015412.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku, na neverejnom zasadnutí konanom 10. apríla 2024 v Bratislave, v trestnej veci obvineného H. C. V. M. W. X. Č. I. G. V. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného H. C., proti uzneseniu Krajského súdu Košice z 30. septembra 2020, sp. zn. 4To/87/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného H. C. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej aj len „súd I. stupňa“) z 30. júla 2020, sp. zn. 10Tk/1/2018, bol obvinený H. C. (ďalej aj len „obvinený“) uznaný vinným pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

- dňa 10. augusta 2018 v čase asi o 23.40 h v Košiciach, v obytnom dome nachádzajúcom sa na ul. M. č. XX, na X. poschodí na balkóne patriacom k spoločným priestorom domu, po predchádzajúcom požití alkoholu a následnej vzájomnej hádke s priateľkou F. G., nar. XX.XX.XXXX, s ktorou v tom čase spoločne bývali v byte vo vyššie označenom dome, túto so slovami „vyhodím ťa“ vyzdvihol alebo prehodil cez zábradlie balkóna tak, že visela celým telom za zábradlím dole hlavou, tvárou k zábradliu, obžalovaný ju držal za nohy, poškodená sa však ľavou a pravou rukou uchopila zábradlia v snahe sa nadvihnúť spolu s vytočením trupu smerom dohora a v tom momente ju H. C. pustil, následne však reagoval uchopením okolo zápästí, pravou rukou ju pustil, vtedy sa rozhojdala a už ju neudržal ani ľavou rukou, keďže sa následne nedokázala rukami udržať zábradlia, tak spadla dole na trávnatú plochu s tým, že v dôsledku pádu z výšky utrpela viaceré kožné odreniny na tvári a krku, tržné rany na tvári, hlave, ľavej ruke a pravom predkolení, ložiskové prekrvácanie mäkkých lebečných pokrývok v ľavej čelovospánkovej a temennej oblasti hlavy, rozsiahlu trhlínu dolného laloka ľavých pľúc a menšiu v dolnom laloku pravých pľúc, pomliaždenie obidvoch pľúc, početné sériové zlomeniny rebier, pomliaždenie srdca s ľahkým zakrvácaním do osrdcovníkového vaku, trhlíny pečene, prekrvácanie mäkkých tkanív v okolí hltana a pažeráka vľavo, v mieste ľavého zaobrušnicového priestoru, v okolí

ľavej obličky, opuch mozgu stredného stupňa s mozočkovým tlakovým kužeľom, roztrhnutie väzivového spojenia krčnej chrbtice so spodinou lebky, roztrhnutie hrudníkovej chrbtice medzi 5. a 6. stavcom, pričom v dôsledku týchto smrteľných poranení a šoku po úraze došlo k smrti F. G. do niekoľkých minút po ich vzniku.

Za to súd I. stupňa uložil obvinenému podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona a § 37 písm. m) Trestného zákona, trest odňatia slobody v trvaní 17 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého súd obvineného podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 78 ods. 1 Trestného zákona, súd obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní 1 rok. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku, súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému Š. R., nar. X. M. XXXX škodu vo výške 2324,40 eur a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd poškodeného Š. R. odkázal so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

Proti všetkým výrokom rozsudku súdu I. stupňa podali obvinený a prokurátor odvolanie, a to do zápisnice o hlavnom pojednávaní, a v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie aj poškodený Š.H. R..

Na základe podaných odvolaní proti označenému rozsudku súdu I. stupňa Krajský súd Košice (ďalej aj len „odvolací súd“) uznesením z 30. septembra 2020, sp. zn. 4To/87/2020 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolania obvineného a prokurátora a podľa § 312 ods. 4 Trestného poriadku predseda senátu odvolacieho súdu zobral na vedomie späťvzatie odvolania poškodeným Š.H. R..

Prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Gerharda Zvoláneka, advokáta v Košiciach, podal obvinený dovolanie (doručené súdu I. stupňa 24. februára 2023) a to z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. e), písm. g) Trestného poriadku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku obvinený uviedol, že na hlavnom pojednávaní 21. júla 2020 vzniesol námietku zaujatosti voči predsedovi senátu JUDr. Miklušovi, ktorý podľa názoru obvineného po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu konal voči jeho osobe zaujato. Podľa názoru obvineného predseda senátu nesprávne aplikoval ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku, keď rozhodol, že o námietke zaujatosti nebude konať vzhľadom k tomu, že sa vzťahuje na procesný postup súdu. Podľa obvineného sa námietka zaujatosti netýkala procesného postupu súdu, ale spôsobu vykonania rekonštrukcie a súd o námietke obvineného mal rozhodnúť a zároveň umožniť obvinenému podať proti takému rozhodnutiu opravný prostriedok.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený uviedol, že pred rekonštrukciou nebol riadne poučený, pričom tomuto úkonu odvolací súd prikladal veľkú vážnosť a nevykonanie tohto úkonu bolo dôvodom pre zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktorý túto rekonštrukciu nariadil. Podľa obvineného postup zákonného sudcu pri rekonštrukcii tiež nebol v súlade so zákonom.

Záverom obvinený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol, aby vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sú opreté dôvody dovolania a zároveň zrušil uznesenie odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu I. stupňa.

Vlastnoručným písomným podaním (doručeným súdu 28. marca 2023) obvinený doplnil dovolanie v tom smere, že jeho obhajca nenašiel v spisovom materiáli žiadnu zmienku o tom, že na hlavnom pojednávaní obvinený vzniesol námietku zaujatosti voči predsedovi senátu.

Súd I. stupňa v súlade s § 376 Trestného poriadku dovolanie obvineného doručil na vyjadrenie Krajskej prokuratúry Košice, ktorej prokurátor sa k nemu vyjadril písomným podaním doručeným súdu I. stupňa 17. marca 2023.

Prokurátor Krajskej prokuratúry Košice (ďalej len „prokurátor“) vo vyjadrení uviedol, že predmetná

námietka zaujatosti sa týkala výlučne procesného postupu súdu v konaní, a ak teda o nej súd nekonal, postupoval v súlade s Trestným poriadkom. Vo vzťahu k údajnému nezákonnému vykonaniu rekonštrukcie, ktorej výsledky boli v súdnom konaní vykonané ako dôkaz, nemožno podľa prokurátora brať úvahy odsúdeného za relevantné, pretože predmetný úkon bol vykonaný plne súladne s Trestným poriadkom. Prokurátor zároveň uviedol, že predmetné námietky museli byť odsúdenému známe už v pôvodnom konaní, pričom ich obvinený v prvostupňovom ani v odvolacom konaní nenamietal. Táto skutočnosť, vzhľadom na § 371 ods. 4 Trestného poriadku, predstavuje prekážku ich účinného uplatňovania v dovolacom konaní.

Záverom prokurátor navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

Prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Ivana Vanka, advokáta v Košiciach, sa k dovolaniu obvineného písomnými podaniami doručenými súdu I. stupňa 4. a 5. apríla 2023 vyjadril poškodený Š. R. (ďalej len „poškodený“). Poukázal na skutočnosť, že ide o druhé dovolanie obvineného podané v tej istej trestnej veci. Podľa poškodeného účelom Trestného poriadku nie je podávať neobmedzené množstvo podaní zo strany obvineného, pričom zvolená taktika obhajoby predstavuje neprimeranú a nadbytočnú administratívnu záťaž pre konajúci súd. Vzhľadom k tomu, že podľa poškodeného majú byť dovolacie dôvody spravidla koncentrované do jedného dovolania, Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol, aby dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, alternatívne, aby podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie obvineného zamietol.

Súd I. stupňa predložil vec na rozhodnutie o dovolaní obvineného H. C. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 15. mája 2023.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Konštatuje súčasne, že dovolanie obvineného spĺňa podmienky uvedené v § 372 Trestného poriadku a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Dovolací súd primárne pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Z § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že najvyšší súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Dovolací súd pre úplnosť konštatuje, že obvinený už v predmetnej trestnej veci v minulosti (22. januára 2021) podal dovolanie z iných dôvodov [dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku], ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. mája 2021, sp. zn. 3Tdo/30/2021, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z úkonov trestného konania.

Na naplnenie tohto dovolacieho dôvodu sa vyžaduje splnenie podmienky, že vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený (§ 31 Trestného poriadku), pričom o jeho vylúčení nebolo rozhodnuté.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 5 Trestného poriadku námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

Pomerom k prejednávanej veci pritom treba rozumieť určitú zainteresovanosť vo veci procesne činného orgánu trestného konania na skutku, ktorá má konkrétnu podobu a osobný charakter, aby bola dostatočným dôvodom pre vznik pochybností o schopnosti sudcu (alebo iného procesne činného orgánu - vyšetrovateľ, prokurátor) pristupovať k veci a úkonom, ktoré sa jej týkajú objektívne. Táto môže spočívať napríklad v tom, že vo veci procesne činný orgán, resp. jeho príbuzní, rodinní príslušníci, osoby jemu blízke a podobne, boli činom poškodení, eventuálne procesne činný orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a podobne.

Pomerom procesne činného orgánu trestného konania k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie jeho vzťah k niektorej z osôb tam uvedených, ktorý môže vyvolať vo verejnosti pochybnosti o jeho nezáujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere procesne činného orgánu k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ďalej môže ísť o úzke priateľstvo či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah.

Pri posudzovaní (ne)zaujatosti orgánu činného v trestnom konaní sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza prioritne (no nie iba) z osobného presvedčenia konkrétného predstaviteľa orgánu činného v trestnom konaní, ktorého osobná nezáujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a ktorého cieľom je preveriť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o jeho nezáujatosti.

S odkazom na vyššie uvedené bolo úlohou najvyššieho súdu zistiť, či so zreteľom na obsah dovolacích námietok existoval dôvod vylúčenia predsedu senátu JUDr. Jozefa Mikluša. Podľa argumentácie obvineného dôvod na vylúčenie predsedu senátu tkvie v tom, že o námietke obvineného, ktorú proti predsedovi senátu vzniesol na hlavnom pojednávaní 21. júla 2020, nebolo meritórne rozhodnuté, a predseda senátu nesprávne aplikoval ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku keď rozhodol, že o námietke zaujatosti sa konať nebude, vzhľadom k tomu, že sa vzťahuje na procesný postup súdu.

Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku (účinného v čase rozhodovania v predmetnej trestnej veci) o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4, alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to

platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

Nerozhodovanie o námietke zaujatosti sa vyznačí v zápisnici, v odôvodnení rozhodnutia súdu alebo prípisom (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 5Tdo10/2021 z 25. marca 2021).

Týmto ustanovením, v záujme zamedzenia špekulatívneho vznášania námietok zaujatosti stranami, zákonodarca ustanovuje prísnejšie pravidlá pre vznášanie námietky zaujatosti.

Dovolací súd konštatuje, že obsah námietky zaujatosti obvineného nie je možné podradiť pod žiaden z dôvodov vylúčenia uvedených v ustanovení § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

Čo sa týka nekonania o námietke zaujatosti podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku, je nevyhnutné uviesť, že ide o obligatórny zákonný postup a vo vzťahu k samotnému jeho ustanoveniu platí prezumpcia súladu právnych predpisov, v tomto prípade neodstrániteľná odlišným výkladom konformným z hľadiska ústavy, rovnako z hľadiska dohovoru a charty (ako medzinárodných zmlúv podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) bez toho, aby taká prezumpcia pominula relevantným spôsobom (primárne derogačným nálezom ústavného súdu), (pozri rozhodnutie Ústavného súdu IV. ÚS 242/2023).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že postup súdu I. stupňa, keď podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku nerozhodol o obvineným vznesenej námietke zaujatosti, bol procesne konformný s citovanými ustanoveniami Trestného poriadku, a ako taký nie je spôsobilý naplniť dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Navyše dovolací súd zdôrazňuje, že súd I. stupňa na hlavnom pojednávaní konanom 21. júla 2020, na námietku zaujatosti vznesenú obvineným, reagoval spôsobom plne súladným s ustálenou súdnou praxou, keď samotnú námietku, ako aj svoj záver, že o predmetnej námietke v zmysle ustanovenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku konať nebude, uviedol do zápisnice o hlavnom pojednávaní. Skutočnosti uvádzané obvineným v doplnení dovolania, že v spise absentuje zmienka o tom, že by obvinený na hlavnom pojednávaní vzniesol námietku zaujatosti voči predsedovi senátu, sa preto nezakladajú na pravde.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmé a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere („solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (pozri Mariana Marinescu v. Rumunsko - rozsudok ESĽP z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok ESĽP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v. Holandsko - rozsudok ESĽP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok ESĽP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a

Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok ESĽP z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V rámci konania na dovolacom súde odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd rozhodovať len o tom (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz, alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy, boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

V súvislosti s obvineným udávaným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (absencia zákonného poučenia obvineného pred vykonaním rekonštrukcie) dovolací súd konštatuje, že tento argument (napriek tomu, že bol obhajobe známy) nebol obhajobou použitý v žiadnom relevantnom procesnom štádiu pôvodného trestného konania (hlavné pojednávanie na súde I. stupňa, záverečné reči obvineného a obhajcu, posledné slovo obvineného, odôvodnenie odvolania obvineného proti rozsudku súdu I. stupňa, vyjadrenia obhajoby v priebehu verejného zasadnutia na odvolacom súde), pričom uvedenú argumentáciu obvinený použil prvýkrát až v dovolaní. Vyjadrenie obvineného na hlavnom pojednávaní konanom 21. júla 2020: „...(predseda senátu) mi nedal možnosť sa rozhodnúť, ako budem vo veci konať a či budem vypovedať, ...“ je bezpochyby súčasťou námietky zaujatosti, ktorú obvinený podal proti predsedovi senátu, a nie je ho možné považovať za relevantnú sťažnosť proti tomu, že súd I. stupňa obvineného pred vykonaním rekonštrukcie nepoučil v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku a Trestného zákona.

Marginálne dovolací súd dodáva, že spisový materiál obsahuje rukou písaný originál zápisnice o vykonaní rekonštrukcie, ako aj jej úradný prepis do strojového písma, z ktorého vyplýva, že tak obvinený ako aj jeho obhajca boli na predmetnom procesnom úkone prítomní, pričom priebeh úkonu (v súvislosti s absenciou zákonného poučenia) žiadnym spôsobom nespochybňovali a nenamietali ho.

Podľa § 371 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

V citovanom ustanovení § 371 ods. 4 Trestného poriadku je upravené obmedzenie práva obvineného podať dovolanie v prípade ak okolnosť, ktorú uvádza v dovolaní, mu bola známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. V takomto prípade obvinený ako oprávnená osoba nemôže použiť dôvody dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. a) až písm. g). Táto úprava je praktickým vyjadrením tzv. koncentračnej zásady ovládajúcej celé trestné konanie a možno ju tiež chápať ako určitú, zo zákona vyplývajúcu procesnú sankciu za dobrovoľnú procesnú pasivitu oprávnených osôb.

Dovolací súd poukazuje na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej:

I. Ustanovenie Čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava) limituje uplatnenie ohrozených alebo porušených subjektívnych práv v konaní pred štátnymi orgánmi postupom týchto orgánov ustanoveným zákonom, z čoho vyplývajú aj obmedzenia ustanovené zákonom (lehota alebo iná podmienka na uplatnenie práva). Nezáleží na tom, či ide o právo vyplývajúce aj priamo z ústavy alebo „len“ zo zákona.

II. Ak Trestný poriadok ustanovuje pre uplatnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) Trestného poriadku podmienku námietky dovolateľovi známej okolnosti, ktorá uplatnený dovolací dôvod zakladá, už v predchádzajúcom (najneskôr odvolacom) konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku), nie je možné bez takého postupu dotknutý dôvod dovolania úspešne použiť a dovolací súd v takom prípade dovolanie vždy odmietne ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (R 11/2016).

S ohľadom na vyššie uvedené, pokiaľ dovolateľ prvýkrát až v dovolaní namieta okolnosť (objektívne)

skôr zistiteľnú z obsahu spisového materiálu, prípadne samotného priebehu pojednávania/zasadnutia, zákonná podmienka uvedená v prvej vete § 371 ods. 4 Trestného poriadku nie je u neho splnená.

Dovolací súd zistil, že chybami obvineným vytýkanými v dovolaní nebol naplnený žiadny z uplatnených dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 písm. e) a písm. g) Trestného poriadku.

Dovolací súd preto dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, t. j. preto že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, odmietol.

Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.